

2023-11-02
Ärendenummer 2095/2023

Utsänt till:
Medlemmarna i AG 51

Protokoll

Fört vid sammanträdet med AG 51 – Plastsvetsning, tisdagen den 31 oktober 2023 hos Plastec i Ängelholm kl 10 - ca 15.

Närvarande:

Lars Erlandson, RISE AB, **Ordf.**
Marie Allvar Kärrbrant, Svetskommissionen, **Sekr.**
Henrik Carlsson, NPG/Sweco
Kenny Constanzo, Plastec
Susanne Constanzo, Plastec
Ulf Dahlberg, Stockholm Vatten och Avfall
Kenth Olsson, Stockholm Vatten och Avfall
Henrik Oxfall, NPG/IKEM
Berit Brandvik, Granitor Mechanical
Christian Lundqvist, GPA Flowsystem AB
Åsa Madonia Svetskommissionen (Teams)
Martin Andersson, Hallingplast Sverige AB (Teams)
Jukka-Pekka Anttonen, Swerim AB (Teams)
Maria Stenman, AB Svenska Wavin (Teams)
Dennis Johansen, Infraplast Consulting (Teams)
Martin Svensson, GPA Flowsystem AB (Teams)
Mathias Varmedal, Tumab (Teams)
Ingemar Kristensson, Norconsult (Teams)
Jonas Dahlberg Energigas Sverige (Teams, från punkt 6 diskussion om erfarenhet)

Bilagor:

- Bilaga 1 Plastec
- Bilaga 2 Presentation FLTT
- Bilaga 3 Informationsprojektplan

1. Mötets öppnande och godkännande av dagordningen

Lars Erlandson hälsade alla välkomna och dagordningen godkändes med tillägg från Henrik C, punkt 5.3.

2. Konkurrensrättslig efterlevnad.

Deltagarna godkände följande: *Vid mötet kommer ingen känslig affärsinformation (såsom pris, produktionsdata etc.) att diskuteras och ingen information utbytas i strid med befintlig konkurrenslagstiftning. (se www.svets.se/samsyn)*

3. Genomgång av föregående protokoll (2023-05-04)

Föregående protokoll godkändes och lades till handlingarna.

4. Presentation Plastec – Kenny Constanzo

Kenny presenterade Plastec, se Bilaga 1.

Diskussion om oförstörande provning. Ultraljud, Plastec provar enl. DVS, elmuff, inte stumsvets. Finns ingen standard som är bra. Tillverkarna har inte varit intresserade av att ta fram. Intressant från beställarnas perspektiv.

Digital röntgen kan användas i plast också. Även detta är intressant att standardisera.

Standardiserad utbildning krävs för båda tekniker.

5. Information om forskning inom området

5.1 FLTT – Kenth Olsson

Kenth presenterade Full Length Tensile Test, se Bilaga 2.

Rapport FLTT 2 kommer snart, FLTT 1 finns redan. Utveckling har pågått sedan 2016, finansierat av VA-huvudmän.

Diskussion om kravställning på produkterna. Nordic polymark skulle kunna kravställa, godkänner redan muffar idag. NPG kan lyfta frågan.

Kenth: Mottagningskontrollen är viktig. Finns en utbildning för kontrollanter, kommuner borde kravställa detta. Martin S tycker man ska vara svetsare också innan man blir kontrollant.

Diskussion om läget i fält, fixerings- och återrundningsverktyg används ofta inte. Färgskrapa används i stället för anpassade verktyg.

Ytan är kontaminerad snabbt efter skrapning/skalning.

Henrik C: Kommuner omfattas inte av AMA anläggning 23. Finns inte lagkrav på cert då. Svenskt vatten behöver marknadsföra. Svenskt vatten kommer gå ifrån EWF, NPG fortsätter hålla kursen under eget namn.

5.2 Projekt om reparation av repor på rör – Kenny Constanzo

Kenny presenterade ett projekt om reparation av repor med extrudersvets. Visade dragprov med jämförelse mellan grundmaterial, stumsvetsat mtrl, repat mtrl, lagat mtrl. Slutsats: Vid kortidsprovning håller det lagade materialet bättre än en stumsvets.

Projektdeltagare Plastec och Norrvatten, inom 4s. Målet är att utveckla en metodik för att reparera. Har test i verkligheten i Norrtälje, lagades under tryck.

Kommer presenteras på kommande 4s teknikdag.

Kenth föreslår att göra notchtest.

Testat med axiell belastning, hur funkar det vid radiell belastning? Trycktesta. Långtidsprov.

5.3 Uppdatering av foldrar – Henrik Carlsson

Henrik Carlsson presenterade NPG:s arbete med uppdatering av fyra foldrar för rörläggning, svetsning mm. AG 51 erbjuder sig som remissinstans.

Kommentar från Kenth: Spånfri kapning och skalning, jobba med det i utbildningen och få med i foldrarna. Spån är problem för VA-huvudmännen.

6. Examinationskommittén EPW.

6.1 Information från examinationskommittén för EPW

- Nyheter sedan senaste AG 51-mötet:
 - Revision av provfrågor utfördes i september, alla utbildare närvarade. Siktat på varje halvår.
- Diskussion om examinationskommitténs förslag att tillhandahålla olika SDR och SDR-intervall vid examinationen (små rör)
 - Bara GPA i dagsläget ger möjligheten att välja fel
 - NPG, Henrik C: Hinner inte med att svetsa SDR11 på examinationsdagen. Har redan stor mängd material till kurserna. NPG kör en dag extra, får bättre förståelse
 - Plastec, Kenny tycker det ska hanteras i teorin
 - GPA, Martin S: vanligt att det blir fel. Mottagningskontroll finns inte hos vissa entreprenörer, vem ska då hitta om det kommer fel grejer? GPA poängterar vid utbildningen att det är viktigt.
 - Kenth tycker svetsaren ska ha koll men det ska vara hanterbart för utbildaren
 - Ulf: viktigt att det är samma hos olika utbildare
 - Tumab räknar mer på trycket och har därför inte så mycket problem med detta
 - Förslag från Berit att dela upp teoriprovet så att vissa frågor blir viktigare och måste klaras

Slutsats: När inte konsensus, frågan tillbaka till ANB, hur hantera?
- Diskussion om erfarenhetskrav och kurslängd
 - Förslag från flera att ordinarie ”lång” kurs krävs om man inte har certifikat sedan innan. Enkelt sätt att avgöra erfarenhet.
 - Medhåll inom gruppen, felaktiga anmälningar är ett problem och erfarenhetskravet bör omarbetas alternativt slopas för ”startutbildningen” inom kort
 - Erfarenhet var rimligt när EPW infördes i Sverige, nu efter ett antal år borde det inte finnas så många med relevant erfarenhet kvar
 - Felaktiga anmälningar ger onödig admin och ökad andel underkända vid examination
 - Plastec vill se 4 dagar som grund och inte tillgång till examination för stora rör förrän efter ytterligare utbildning
 - Martin S tycker inte man ska kunna ta cert för stora rör första gången. Många vill springa, måste lära sig gå först.
 - NPG: får feedback att kursen är för kort, trots extra dag.
 - NPG: vi bör vara försiktiga med att göra speciallösningar på nationell nivå, större frågor måste tas till EWF

- Marie: för andra internationella utbildningar krävs i vissa fall bevis på erfarenhet som granskas av ANB innan kursstart. Svårt i fallet med EPW pga volymen.
- Kenth: Likställd utbildning viktigt. Haverier så mycket dyrare. Utbildningslängden i detta fall oviktig. Kompetens är viktigt.
- Problem att examinationerna alltid hamnar på fredagar? Får lösas.

Slutsats: Gruppen är överens om behovet av ny modell för erfarenhet/kurslängd. Marie tar frågan till lämpligt forum inom ANB (ledningsgrupp alt. styrelse).

- Marie har tagit kontakt med EWF, frågan om att återstarta EWF:s arbetsgrupp inom plastsvetsning tas upp i General Assembly i november. SvK (Marie) har erbjudit sig som ordförande om inget annat land erbjuder sig.
- Beställarperspektivet önskas i examinationskommittén, Sthlm vatten tar med frågan hem och till 4s. Förslag från Henrik C: Anders Tell Vätternvatten.

6.2 Nya frågor till examinationskommittén

- Finns det något skrivet om lässvårigheter vid teoriprovet? Ofta säger deltagarna inte till innan provet. Rutin behövs (om det inte redan finns i ANB kvalitetshandbok).
- Tillgång till frågor bland utbildarna. GPA har alltid tillgång. Kan alla utbildare få läsrättigheter alltid? Marie undersöker.

Till revision av riktlinjen:

- Kontinuitet vid stora projekt, vissa metoder används inte, tappar då kontinuiteten som krävs för att upprätthålla godkännande. (Vid stålsvetsning får man se till att svetsa det som krävs för att upprätthålla godkännandet om produktionsplaneringen innebär att det inte finns produktionsprover att tillgå.)
- NPG: Stora rör nuförtiden. När behövs en tilläggsutbildning? Dn 1000 är vanligt nu. 2010 var det ovanligt med dn 800 eller dn 1000.
- Olika cert för PE och PP idag, bör ändras i riktlinjen.

7. Frågor och ärenden som AG 51 ska arbeta med, "informationsprojektplan"

Uppdaterade IPP. Kenny tog på sig att skriva om en metod i Svetsen #2 2024.

8. Nyheter från medlemmarna

NPG släpper samarbetet med Svenskt vatten, mycket att stå i med admin nu inför utbildning i egen regi från årsskiftet.

NPG har fått frågor från bemanningsföretag i Norrland.

9. Medlemsfrågor, nya medlemmar

Svetsande företag - Vabon, NCC. Kenny bjuder in.

Alla uppmanas bjuda in personer som kan ha intresse av gruppen. Grundregel att man är medlem i Svetskommissionen om man är med i AG, men man får gärna vara gäst vid enstaka möte innan man blir medlem. AG 51 har även möjlighet till ett "begränsat" medlemskap som bara gäller AG 51, inte övrig verksamhet inom Svetskommissionen.

10. Övriga frågor

Profilrör av PE på uppgång i Sverige. Henrik C: Vem berör profilrör? Något för AG 51? Extrudersvetsas och är extrudersvetsade redan vid tillverkningen. Problem med dessa rör, ofärdig produkt/okunskap? Kenth: Vilar ett stort kompetensansvar på beställaren. AG 51 berör plastsvetsfrågorna om det dyker upp sådana och formatet är lämpligt.

11. Nästa sammanträde

Nästa möte planeras till 2 maj 2024 hos Sweco i Göteborg (avvaktar besked Henrik C) eller Svetskommissionen i Stockholm (dock begränsat till 10 pers fysiskt).

12. Rundtur Plastec – Kenny Constanzo

Kenny och Susanne visade verksamheten hos Plastec.

Vid protokollet

Marie Allvar Kärrbrant
Svetskommissionen, sekr.

Justerat

Lars Erlandson
RISE, ordf.